

Na Tratah si želijo dejavnejšo občino, župan pa poziva k dejanjem državo **Minister Drobnič se na pisma ne odziva** **Člani iniciativnega odbora za Trate menijo, "da odgovorni niso za izboljšanje** **razmer na Tratah še nič naredili"**

Člani iniciativnega odbora za Trate so nezadovoljni z dosedanjimi (ne)uspehi šentiljske občine in institucij države, ki jih že dve leti pozivajo, naj ustavijo propadanje njihovega kraja ob slovensko-avstrijski meji. "V zadnjem letu se je stanje celo poslabšalo, saj se utegne številnim propadajočim objektom priključiti še grad Cmurek, v katerem so lansko jesen zaprli enoto zavoda Hrastovec-Trate za odrasle ljudi s težavami v duševnem razvoju in zdravju," sta po sestanku, ki ga je po več kot polletnem premoru na pisno zahtevo odbora sklicala občina Šentilj, povedala Franjo Bezjak in Ivan Škofič, člana iniciativnega odbora za Trate.

Objekti propadajo

V iniciativnem odboru so razočarani, ker so občini Šentilj in drugim pristojnim institucijam že pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo ponudili popis propadajočih objektov in predlagali, kaj bi bilo nujno storiti, da bi se razmere, ki zdaj niso v ponos obmejnemu kraju pa tudi ne občini in državi, spremenile. "Vendar odgovorni," menita Bezjak in Škofič, "niso za izboljšanje razmer na Tratah doslej še nič konkretnega naredili."

Zato se še vedno ne vedo, kaj nameravajo storiti Terme Maribor s svojo že več kot deset let zaprto gostilno tik ob mostu čez Muro, ki predstavlja na vstopu v državo "prvo od neslavnih tratenških podrtij". Na Sadjarstvo Lenart oziroma še ne povsem znane nove lastnike letijo očitki, ker ne poskrbijo za razpadajočo klet ob vznožju cmureškega gradu. Njihov naj bi bil tudi gornji grad oziroma tako imenovani Kapralov dvorec, ki sta mu zob časa in nevestno ravnanje prav tako vzela že ves nekdanji sijaj. Blizu dvorca kazi podobo na pol podrti objekt, ki je zadnjih nekaj let v lasti gostilničarke Ane Hrnčič iz Sladkega Vrha. Neposredno ob cesti Trate-Lenart sta vsem na očeh opuščena Intesova pekarna ter skelet starega Petkovega mlina, ki ga je z namenom, da bi mu vdahnili novo življenje, kupilo podjetje LL Trust iz Maribora, zdaj pa ga želi prodati.

"Vsi dosedanji napori, da bi skupaj z občino in lastniki preprečili nadaljnje propadanje objektov ter jih vključili v nujno potreben razvoj kraja, so bili neuspešni. Le zavzetosti krajanov gre zahvala, da smo pred nestrokovnim posekom obvarovali stoletni park ob Kapralovem dvorcu. Park so sicer očistili, redkih drevesnih vrst pa niso označili in zaščitili, saj občina Šentilj še vedno nima odloka o varstvu kulturne in naravne dediščine," pravita Bezjak in Škofič, zaskrbljena, ker jim na sestanku tudi župan Edvard Čagran ni mogel pojasniti, kaj lahko občina še stori, da bi se stvari premaknile z mrtve točke.

"Ne morem verjeti," dodaja Škofič, "da se županu celo leto ni uspelo sestati z ministrom za delo,

Foto: Igor Napast

Se bo številnim propadajočim objektom na Tratah priključiti še grad Cmurek?

družino in socialne zadeve Janezom Drobničem, od katerega bi moral dobiti informacijo, kaj namerava njegovo ministrstvo, ki je lastnik gradu Cmurek, storiti z lani izpraznjenim objektom. Čeprav je občina že junija prejela obvestilo, da je grad v denacionalizacijskem postopku, tega še vedno ni preverila na upravni enoti. Nihče na občini se tudi ni povezal z zavodom v Hrastovcu in tako ni jasno, ali bo zavod to zimo še skrbel za nujna vzdrževalna dela in ogrevanje 6500 kvadratnih metrov zgradbe, ki po lanskim napovedim direktorja od 1. oktobra dalje naj ne bi bila več njihova skrb. Če bi se to uresničilo, pa bi težko preprečili začetek propadanja doslej dobro ohranjenega gradu."

Muzikalični grad?

Šentiljski župan Edvard Čagran se strinja, da z dosedanjimi uspehi pri reševanju problematike Trat ne more biti nihče zadovoljen. Ne sprejema pa kritike, da je občina stala križem rok. "Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve smo samo letos pisali že najmanj šestkrat s predlogom, da bi se sestali in pogovorili o prihodnosti cmureškega gradu. Vendar se minister Janez Drobnič na naše prošnje sploh ne odziva," pravi Čagran, ki še vedno čaka, da mu bo minister odgovoril vsaj na zadnje pismo, ki ga je občina poslala ministrstvu v prvih dneh oktobra. Pomoč, da bi zagotovili sestanek z ministrom, pa mu je menda že pred časom obljubil tudi Marjan Pojbič, poslanec državnega zbora (SDS).

Občina Šentilj je po županovih besedah poskušala storiti vse, da bi skupaj z lastniki propadajočih objektov polepšala videz in spodbudila razvoj hirajočih Trat. "V ta namen smo organizirali več sestankov in ponudili pomoč občine, rezultatov pa ni, ker lastniki zaradi lastnih težav ne morejo, ali pa nimajo interesa sodelovati," ugotavlja Čagran in dodaja, da so, denimo, Terme Maribor, ki imajo poleg gostilne na Tratah še dva opuščena objekta v Šentilju, že nekajkrat pozvali, da naj zanje čimprej poskrbijo, ker kazijo okolico in so nevarni za ljudi.

Obvestilo, da je grad Cmurek v denacionalizacijskem postopku (zahtevek so vložili dediči Antona in Matilde Mally, ki sta grad leta 1931 kupila od grofa Josipa Stubenberga, op. p.), je šentiljskega župana presenetilo. O njegovi usodi se je namreč že konec preteklega leta pogovarjal s sosednjimi avstrijskimi župani, ki so podprli v Zavodu Hrastovec-Trate spisane "idejne zasnove rešitve gradu" oziroma (po nekaterih mnenjih dobičkonosnejšo) zamisel o tako imenovanem muzikaličnem gradu. Partnerstvo z Avstrijci naj bi temeljilo na študiji, s katero bi zasnovali oživljanje gradu in celovit razvoj Trat ter si s čezmejnimi projekti utrla pot do sredstev evropskih skladov. "Vendar študija (še) ni izdelana, ker občina ni lastnik objektov, z lastniki pa se ji o tem ni uspelo dogovoriti," je pojasnila Petra Pucko s šentiljske občine in spomnila, "da so si želeli prazen grad ogledati skupaj s strokovnjaki Mariborske razvojne agencije, a jim direktor zavoda vstopa ni dovolil".

Direktor Zavoda Hrastovec-Trate Josip Lukač naj bi bil občini Šentilj "zameril", ker je župan ministrstvo za delo opozoril, da zavod z odnašanjem svetil in druge opreme siromaši grad. "Res je, da smo bili od njega deležni teh očitkov. Vendar pa s tem, če smo z gradu odnesli nekaj svojih stvari, ki jih potrebujemo v zavodu, nismo povzročili nobene škode," je rekel Lukač in zagotovil, da bodo za nujna vzdrževalna dela, tudi za ogrevanje, v gradu Cmurek skrbeli vse dotlej, dokler bodo zanj odgovorni.

Mirč Pestiček